

სახელმწიფო საწარმოთა რეფორმა

საქართველოს მთავრობის 2021-2024 წლების პროგრამა განსაზღვრავს მთავრობის ვალდებულებას სახელმწიფო საწარმოების რეფორმის განხორციელების შესახებ. რეფორმის პირველი ეტაპი ფოკუსირებული იქნება სახელმწიფო კორპორაციებზე. სახელმწიფო საწარმოების რეფორმა ითვალისწინებს: სახელმწიფო საწარმოების რეფორმის სტრატეგიის შემუშავებას; სტრატეგიის საფუძველზე სახელმწიფო კორპორაციების ჩარჩო კანონმდებლობის შემუშავებას და ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის რეკომენდაციების შესაბამისად, სახელმწიფო კორპორაციებში კორპორაციული მართვის სტანდარტების დანერგვას.

რეფორმის ხუთი ძირითადი პილარია (მიმართულება):

- კომერციული მიზნები;
- კორპორაციული მართვა;
- ფლობის პოლიტიკა;
- სტრატეგიული მართვა;
- კონკურენტული ნეიტრალურობა

ხუთივე პილარი ურთიერთდამოკიდებულია. სტანდარტების დანერგვისა და მასთან დაკავშირებული კორპორაციული მართვის გაუმჯობესების მისაღწევად ხუთივე მიმართულება უნდა განხორციელდეს.

პილარი #1. კომერციული მიზნები - სახელმწიფო კორპორაციების მთავარ მიზნად განისაზღვრება კომერციული, მოგებაზე ორიენტირებული საქმიანობა. საშუალოდ, დროთა განმავლობაში მათ უნდა მიაღწიონ კერძო სექტორის მსგავსი კომერციული კომპანიების შესადარის ფინანსურ შედეგებს.

თუ, მეორადი მიზნის სახით, ცენტრალური თუ ადგილობრივი მთავრობა განიზრახავს სახელმწიფო კორპორაციების საშუალებით არაკომერციული საქმიანობების განხორციელებას, რომელიც ასევე ცნობილია კვაზი-ფისკალური აქტივობების სახელით, მთავრობამ სრულად უნდა აუნაზღაუროს მათ აღნიშნული აქტივობებზე გაწეული ხარჯები.

პილარი #2. კორპორაციული მართვა - თითოეულ სახელმწიფო კორპორაციას ეყოლება სამეთვალყურეო საბჭო მათი სამართლებრივი ფორმის მიუხედავად, რომლის შემადგენლობაში შემავალ წევრებს ექნებათ შესაბამისი უნარები, ცოდნა, გამოცდილება, დამოუკიდებლობა და დრო კორპორაციის აღმასრულებელი პირების, კერძოდ, აღმასრულებელი დირექტორის ყოველდღიური საქმიანობების დამოუკიდებელი ზედამხედველობის ფუნქციის შესასრულებლად. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები ანგარიშვალდებულნი იქნებიან თავიანთი ფუნქციების შესრულებაზე.

პილარი #3. ფლობის პოლიტიკა - განისაზღვრება სახელმწიფო საწარმოს ფლობის და დაარსების ობიექტური კრიტერიუმები. უზრუნველყოფილ იქნება სახელმწიფო კორპორაციის სტატუსის გადახედვა ამ კრიტერიუმების მიხედვით მინიმუმ ხუთ წელიწადში ერთხელ.

პილარი #4. სტრატეგიული მართვა - კორპორაციული განზრახვის განაცხადი. სახელმწიფო კორპორაციებმა ყოველწლიურად უნდა შეიმუშაონ კორპორაციული განზრახვის განაცხადი (კგგ),

რომელიც სამეთვალყურეო საბჭომ განსახილველად უნდა წარუდგინოს ფინანსთა სამინისტროს ან ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოს საფინანსო დეპარტამენტს.

პილარი #5. კონკურენტული ნეიტრალურობა. სახელმწიფო კორპორაციები ოპერირებას კონკურენტული ნეიტრალურობის საწყისებზე მოახდენენ. ეს იმას ნიშნავს, რომ მათ არ ექნებათ კონკურენტული უპირატესობა და არც არახელსაყრელი მდგომარეობა ცენტრალური თუ ადგილობრივი ხელისუფლების მხრიდან მათი ფლობის ან კონტროლის შედეგად. კონკურენტული ნეიტრალურობის პრინციპების გამოყენება უზრუნველყოფს სახელმწიფო კორპორაციების მხრიდან შეზღუდული ეკონომიკური რესურსების ეფექტიან გამოყენებას.